

Naročnina za kraljevino SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglas: enostopna vrsta
krat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plačano do: v sredo, 20. decembra 1922
P. n. Licejalna knjižnica
Uredništvo:
Pavšalni račun.
Ljubljana.
Uprava:
opisi se ne vračajo
anjem je priložiti znamke
za odgovor.

Nove volitve v narodno skupščino.

SKUPŠČINA BO RAZPUŠČENA V ČETRTEK. — NOVE VOLITVE SE VRŠE 18. MARČA.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Včeraj je ministrski predsednik Pašić po-
novno konfiriral s predsednikom na-
rodne skupščine dr. Lukinićem zaradi
sklajanja seje parlamenta. Nato je pred-
sednik določil, da se prihodnja seja
narodne skupščine vrši v četrtek dne
21. t. m. Najprej bo prečitan dopis, s
katerim se imenuje nova vlada, nato pa
ukaz, s katerim se razpušča narodna

Priprave za volitve v narodno skupščino.

RADIKALI IZDELALO NAČRT ZA VOLILNO KAMPANJO ŠE TA TEDEN. — DEMOKRATJE BODO NADZOROVALI PRIPRAVE ZA NOVE VOLITVE. — AGITACIJA SE ŽE PRIČENJA.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Glav-
ni odbor radikalne stranke bo še ta te-
den izdelal načrt za volilno kampanjo.
V radikalnih krogih zatrjujejo, da bo šel
ministrski predsednik Pašić sam na vo-
lilno agitacijo po deželi in da bo imel
tudi nekaj važnih govorov.
Beograd, 19. decembra. (Izv.) V
demokratskih krogih se govori, da
predsednik narodne skupščine dr. Lu-
kinić ne namerava odstopiti, in sicer
iz taktičnih razlogov, ker je kot pred-
sednik narodne skupščine obenem tu-

Seja ministrskega sveta.

VLADA BO SKUŠALA DOBITI OD NARODNE BANKE NOVO POSO- JILO. — IZVOZNIČARJI DOBE VEČJE KREDITE.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Vče-
raj je imel ministrski svet sejo, na ka-
teri je finančni minister dr. Stojadinović
poročal o položaju na beograjski
borzi in zatrjeval, da je današnji tečaj
dinarja fiktiven, ker ga je ustvarilo dr-
žavno notranje. Nato se je razprav-
ljalo o kreditih, ki naj se najamejo pri
Narodni banki. Nova vlada je nezado-
voljna, ker je prejšnji finančni minister
dr. Kumanudji v Narodni banki 120
milijonov dinarjev. Novi finančni mi-
nister je zahteval, naj se ta sklep nje-
govega prednika razveljavi. Drugi pa

IZPREMEMBA STANOVANJSKE NAREDBE. — PAŠIĆ PROTI NA- JEMNIKOM. — STANOVANJSKA KRIZA PRED POOSTRITVIJO.

Nato je ministrski svet razpravljaj
predlogu glede izpremembe stano-
vanjske naredbe, ki jo je predložil prejš-
nji minister za socialno politiko dr.
Žerjav. Njegov naslednik dr. Perić je
prevzel nalogo, da prouči to naredbo z
ministrom za izenačenje zakonov Trif-
kovićem in za pravosodje dr. Markovi-
čem in da potem poroča o tem vladi.

Demokrati o razvoju in rešitvi vladne krize.

RADIKALNA STRANKA JE VRGLA DEMOKRATE Z VLADE. — DE- MOKRATOM SE TOŽI PO PREJŠNJEM REŽIMU.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) De-
mokrati klub je danes izdal komuni-
ke, v katerem slika ves razvoj mini-
strske krize, ki je dovedel do sestave
nove radikalne vlade pod predsed-
stvom g. Pašića. Najprej podaja zgo-
dovino pogajani za sestavo novega
kabineta in razvoj dogodkov pred se-
stavo nove vlade, nato pa nadaljuje:
Na ta način je radikalna stranka na-
laš in vedoma razbila silo in na ši-

DEMOKRATOM SE NAENKRAT SMILJO INVALIDI IN URADNIKI. PLEMENSKI REŽIM.

Radikalna stranka je, samo da pri-
de do besede, izključno zaradi stran-
karskih ciljev onemogočila rešitev važ-
nih vprašanj, od katerih je odvisen
napredek narodnega življenja in dr-
žave. Invalidi ne bodo dobili pravične
podpore, ki jim jo dolguje narod. Ura-
dniki ostanejo brez jamstev za svoje
pravice in brez zboljšanja svojega
gospodarskega položaja. Agrarna reforma
pride v roke strankarskih ministrov in
postane vzrok za neštivilne zlorabe
v agrarni zakonodaji. Masa naroda še
dolgo ne bo deležna podpore v obliki
cemerih kreditov in ne bo uživala za-
ščite v nevarnostih in nesrečah. Najemniki
bodo na milost in nemilost izročeni
hišnim posestnikom. Poslanski klub de-

IMENOVANJE POMOČNIKA FI- NANČNEGA MINISTRA.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Za
pomočnika finančnemu ministru bo naj-
brže imenovan dosednji načelnik banč-
nega oddelka Niko Radosavljević.

NASILJA FAŠISTOV NAD SOCIJA- LISTI.

Pula, 19. decembra. (Izv.) V nede-
ljo so karabinjerji beje našli v Delav-

NOVI KURZ NASE GOSPODARSKE POLITIKE.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Kakor
se doznava bo novi finančni minister
dr. Stojadinović v zmislu svoje izjave
ki jo je podal takoj po svojem imeno-
vanju na tujakajski borzi, z jutrišnjim
dnevom uvedel nov režim na beograjski
borzi. Njegov prvi korak bo odstranitev
borznega komisarija finančnega mini-
strstva. Nadalje namerava izravnati te-
čaje beograjske obrze s paritetami sve-
tovnih tržišč, in sicer s tem, da dovoli
popolno svobodo v poslovanju borze.
Na ta način se bo n. pr. tečaj francoske-
ga franka dvignil od 540 na 740, kar
odgovarja sedanji pariteti. Tako se bo-
do izravnale dotacije tudi vseh drugih
tujih deviz. Na vsak način pa je treba
pospešiti izvoz. To se da doseči najbo-
lje z znižanjem izvoznih carin. Na ta
način upa dr. Stojadinović, da bo na
denarnem trgu na razpolago dovolj de-
viz za izvoz. Namen finančnega mini-
stra je dvigniti faktično vrednost dinar-
ja, kar se, kakor zatrjuje, ni dalo razvi-
deti iz dosedanjih borzinskih notacij. Dr.
Stojadinović misli, da si ne smemo pri-
krivati prave vrednosti naše valute.
Vrednost dinarja se bo dala dvigniti z
zbliznjanjem državnega gospodarstva, z
izenačenjem bilance v zunanji trgovini
iti.

VOJNA ODŠKODNINA.

Pariz, 19. decembra. (Izv.) Ministr-
ski predsednik Poincaré je snoči, ka-
kor javlja »Chicago Tribune«, izjavil v
zvezi z ameriškim vestmi o načrtih
Zedinjenih držav v vprašanju vojne od-
škodnine, da se stavlja na stališče, da
se Francija ne more strinjati z nobenim
novim načrtom, po katerem naj bi v
bližnji bodočnosti umaknila svoje čete
iz Porenja. Francija ne more sprejeti
nobene izpremembe versailleske mirov-
ne pogodbe, ki določa, da ima trajati
francoska zasedba je pokrajine najmanj
petnajst let. Zdi se mu, da so načrti
Zedinjenih držav, ki se nanašajo na
vojno odškodnino in ki so jih prinesli
pariški listi, prišli iz Nemčije preko
Newyorka v Pariz. Poincaré je dejal,
da mu je snoči izjavil ameriški vele-
poslanik Herrick, da mu ni nič znanega
o tem, kar pišejo listi. Nato je ministr-
ski predsednik prešel na zadnje poraz-
govore med zavezniki o vojni odškod-
nini in je ugotovil, da je francoska vla-
da odločno proti vsaki rešitvi reparacij-
skega vprašanja, ki vsebuje obširno po-
puščanje francoske vlade.

London, 19. decembra. (Izv.) »New
York Times« poročajo iz Washingtona,
da se bodo senator Borah in skupina
nepomirljivih upirali vsaki udeležbi
Zedinjenih držav severoameriških pri
poskusu rešitve vprašanja vojne od-
škodnine, razen ako zavezniki popolno-
ma izpremene svoje stališče do Nem-
čije.

London, 19. decembra. (Izv.) »Daily
News« pišejo, da je francoski velepo-
slanik v Londonu nepričakovano odpo-
taval. V dobro poučenih krogih se go-
vori, da je ta njegova vožnja v zvezi z
vestmi, ki jih je francoska vlada dobila
iz Londona in Washingtona, kakor tudi
z željo ministrskega predsednika Bo-
nar Lawa, naj se pred pariško konfe-
renco, ki se sestane dne 2. januarja
1923, skuša doseči sporazum med za-
vezniki.

Borzna poročila.

Zagreb, 19. decembra. Devize: Du-
naj 0.1375—0.1425, Berlin 1.55—1.75.
Budimpešta 3.65—3.95, Bukarešta 49.25
—50.75, Italija 378—382, London 347.50
—352.50, New York 75.50—76.50, Pariz
547.50—552.50, Praga 228.50—231.50,
Švica 1445—1455, Varšava 0.55—0.65.
Valute: ameriški dolarji 74.50—75.50,
avstrijske krome 0.14—0.15, bolgarski levi
52—54, madžarske krome 3.65—3.95,
nemške marke 1.55—1.75, romunski le-
i 0—50, italijanske lire 374—378, poljs-
ke marke 0—55.

Beograd, 19. decembra. Borza je bi-
la danes radi praznika Sv. Nikolaja za-
prta.

Curih, 19. decembra. Berlin 0.0775,
New York 527.25, London 24.50, Pariz
39, Milan 26.95, Praga 15.075, Budim-
pešta 0.2275, Zagreb 1.45, Bukarešta 3,
Varšava 0.0325, Dunaj 0.0075, avstrijs-
ke krome 0.0076.

Berlin, 19. decembra. Dunaj 10.47,
Budimpešta 311, Milan 37.406, Praga
20.847, Pariz 53.865, London 33.915,
New York 7294.21, Curih 139.400, Beo-
grad 8029.

Praga, 19. decembra. Dunaj 4.85,
Berlin 46, Rim 180.25, Budimpešta 147,
Pariz 261.25, London 161.25, New York
2480, Curih 661.75, Beograd 37.25.

Po vladni krizi.

Prvo presemečenje je minilo, za-
to izpregovorimo sedaj lahko že tre-
zno besedo.

Kdor je poznal misljenje v vodil-
nih beograjskih krogih, ta niti pri-
čakovati ni mogel kaj drugega, kaj-
ti že več kot leto dni se je radikal-
na stranka pripravljala na ta držav-
ni udarec in lokavi g. Pašić je le ča-
kal najugodnejšega trenutka.

Radikali so bili štirideset let gos-
podarili politične situacije v Srbiji
in kdor je količkaj poznal njihovo
vladošestnost, je moral vedeti, da si
tudi v Jugoslaviji pod nobenim po-
gojem ne bodo dali izvliti iz rok svo-
jega žezla. Tako naiven je bil samo
g. Pribečević s svojimi privrskli, ka-
teremu je njegova politična strast
že davno vzela sploh vsako zmōž-
nost treznega presojanja. Pašić je
Pribečevića dobro poznal, ni pa po-
znal Pribečevića Pašića, zato ga je
znal ta tudi do zadnjega več kot
spretno izrabljati in zlorabljati. Pa-
šićeva mentaliteta je odločno veli-
koserbska in skrajno reakcionarna, a
stari intrigant je pošiljal za te svo-
je »ideje« vedno v boj Pribečević-
Žerjavovo skupino. Misli si je pri-
tem: Če prodre — prav, potem
zmagam tudi jaz, če pa ne uspe, se
onemogoči v prvi vrsti ona, radikali
pa lahko še vedno obrnemo plašč
po vetru, kakor že tolikokrat.

In Pribečević — Žerjavova politi-
ka res ni uspela. Še več: prišla je
državo politično in gospodarsko
skoro do razsula. Ko je uvidel to tu-
di g. Pašić sam in se je začelo zbi-
rati tudi nad radikali vedno večje
ogorčenje, je s činično gesto vrzel
razburjeni javnosti Pribečevića in
njegove trabante, da plačajo račune
svoje in njegove politike. Tako stoji
danes Pribečević-Žerjavova skupina
obsojena, kompromitirana in
razorožena pred vso jugoslovansko
javnostjo ter čaka sodbe in obsodbe
ljudstva, g. Pašić je pa prevzel sam
vso vlado, da izvede volitve.

Njegovi računi pri tem so bili ze-
lo preprosti. Vedel je prav dobro, da
se je demokratska stranka v vseh
nesrbskih kraljih sama s svojim de-
lom popolnoma in za vedno onemo-
gočila, kajti v Sloveniji ne dobi pri
volitvah nobenega mandata več, na
Hrvatskem se ji pa tudi ne bo go-

Spor v demokratski stranki.

PRIBEČEVIĆ NAPADA DEMOKRATE, KER SO GLASOVALI V FIN
ODBORU Z OPOZICIJO. — PRIBEČEVIĆ VCI SO HOTELI RADI-
KALOM PRIKRITI RAZKOL V STRANKI. — RAZOČARANJE VLADE.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Na
včerajšnji seji finančnega odbora je
Svetozar Pribečević napadal svoje pri-
staše, ker so glasovali za predlog opo-
zicije in za dr. Vojo Veljkovića. Pribe-
čević se ni zadovoljil z motivacijo, da
je bilo to postopanje zahteva trenutka,
ker je to zahtevala vsa opozicija, pa
tudi pristasi Ljube Davidovića. Tudi
Pribečevići pristasi niso hoteli, da
se radikalcem kaže razkol v stranki.

Pribečević sili v vlado.

PRIBEČEVIĆ NAPENJA VSE SILE, DA PRIDE V VLADO. — VLADA
V TEŽAVNEM POLOŽAJU.

Beograd, 19. decembra. (Izv.) De-
mokratijski poslanci, zlasti pa pristasi
Svetozarja Pribečevića so razpravljali s
predsednikom narodne skupščine dr.
Lukinićem. Temu porazgovoru se pri-
pisuje posebna važnost, ker ta skupi-
na deluje na to, da se prihodnja seja na-
rodne skupščine skliče čim kasneje, da
dobi Pribečević čas, da obnovi odnošaje
z ministrskim predsednikom Pašićem
kot predsednikom radikalne stranke.
Zatrjujejo celo, da stremi Pribečević za
samostojno kmetijsko stranko, nam-
reč resorte za trgovino in industrijo in
za kmetijstvo. V tem pogledu zbujajo po-
zornost zlasti porazgovor, ki ga je imel

IZPREMEMBA IMENA JUŽNE ŽE- LEZNICE.

Dunaj, 19. decembra. (Izv.) Južna
železnica bo v kratkem izpremenila
svoje ime. Imenovala se bo »Srednje-
evropska južna železnica«. Del južne
železnice, ki odpada na Avstrijo, bodo
državne železnice prevzele v svojo
upravo najbrže že s 1. aprilom 1923.

dilo mnogo bolje. In na teh pokraj-
nah so radikali desinteresirani. Kar
se pa tiče srbskih pokrajin, no, tam
ima pa g. Pašić dovolj izkušenj in
rudine, kako je treba voditi volitve,
da se ostane na površju in stre na-
sprotnika. Tako torej Pribečević-
Žerjavova skupina ni le skupno s
Pašićem zavozila države v pravcati
kaos, temveč privedla je tudi svojo
lastno stranko v naravnost kata-
strofalni položaj, tako da bo izšla iz
volilnega boja več kot declmirana.
G. dr. Žerjav doživlja drugi svoj
agromerkur, ki bo še žalostnejši kot
prvi, kajti iz višje višine leti sedaj v
še nižjo globlino.

Katastrofo je doživela torej de-
mokratska stranka popolno. In opo-
zicija? — Nesrbska opozicija ima
brezdvomno zaznamovati s tako re-
šitvijo vladne krize, kakor se je zgo-
dila, samo svoj uspeh. Kakor že re-
čeno, radikali na hrvaško-sloven-
skem teritoriju niso interesirani, za-
to lahko upamo, da se bodo vršile
volitve tu popolnoma svobodno. In
na hrvaškem in slovenskem ljudstvu
je sedaj ležeče, kakšen bo pravec
bodočega režima v Jugoslaviji. Po-
polnoma gotovo je, da so radikali
za vsak režim, pa naj mu daje svoje
obličje Pašićeva velesrbska reak-
cionarnost ali pa Protićeva uvidev-
nost in kompromisarstvo; glavno
zanje je, da igrajo prvo vlogo; pro-
gram jim je postranska stvar. Seda-
nja njihova vlada je sestavljena iz
Pašićevih in Protićevih pristav.

Tako sedaj čakajo uspeha volit-
ev v hrvaških in slovenskih pokra-
jinah. Če bodo prodrele tu Žerjav-
Pucelj - Demetrović - Karamehme-
dovićeve skupine, potem je seveda
za dolgo, dolgo dobo zasigurana zo-
pet obnoveitev dosedanjega režima,
če pa zmagajo opozicijske skupi-
ne, potem prevzame vodstvo radi-
kalcev Protić in pred duri imamo
revizijo vidovdanske ustave ter re-
šitev hrvaškega ter slovenskega
vprašanja.

In v tem leži dalekosežni pomen
predstojenih volitev.

Ali bodoeta v tem odločilnem tre-
nutku hrvaški in slovenski narod
pokazala svojo politično zrelost? —
Upamo da!!

Beograd, 19. decembra. (Izv.) Na
snočni seji ministrskega sveta so raz-
pravljali tudi o izidu seje finančnega o-
dora, v katerem je ostala samo opozi-
cija. Vlado je dogodek v finančnem o-
doru neprijetno dirnil, ker ni pričako-
vala, da se bo stvar tako iztekla.

PADANJE INDEKSA.

Berlin, 19. decembra. (Izv.) Indeks-
na številka za veliko trgovino, prera-
čunjena za 15. t. m. se je napram oži
od 5. t. m. znižala za 1.8 odstotkov. S
tem se je prvokrat pojavilo znižanje
cen izza maja 1921.

Državotvorci v opoziciji.

Včerašnje »Jutro« je v uvodniku osrečilo slovenske »kolonijalce« s pravim izlivom jeze in žalosti nad izgubljeno demokratsko bitko. Slavni pisec priznava Hrvatce in Slovence in ti so krivi, da je Pribežević-Zerjavova klika odletela iz vlade. Ne izplača se polemizirati z naduto-uzaljenimi dosedanjimi ekselencami. Ugotavljamo samo nekaj res državotvornih cvetk. Dosedaj zapeljani Hrvati in Slovenci — opozicija, — po »Jutrovem« uvodniku zapeljanci in zaslepljenci so že spoznali svoj velik greh, šli vsi korporativno za božične praznike k spovedi k Pribeževiću in Zerjavi. Za pokoro so dobili — ponudbo, da naj se začnejo nanovo zbirati okoli mladinskih demokratov. Življa — ta pa zna, so rekli Turkovi ata, ko so prečitali ta odstavek.

Radi separatističnih orgij Hrvatov in Slovencev je rastel greben velesrbskim separatistom. Tudi ta je lepa. Mladinski generali so poznali samo prekopseparatiste in protidržavne elemente. Pašiča je sam obermladin dr. Zerjav ne samo enkrat proslavljaj kot edino sposobnega človeka za vodstvo države. Takole dva meseca pred sprejetjem slavne Vidovdanske ustave je bil Pašić nenadoma obolet. Ravno ekselencen dr. Zerjav je povedal vsakemu opozicijskemu, samo če ga je hotel poslušati, da bo država v resni nevarnosti za svoj obstoj, ako Pašić umre. Ali takrat g. Pašić ni bil velesrb? Ali takrat ni radikalna stranka zahtevala razne točke v ustavi, ki zelo dišijo po separatizmu. Naj si člankarji »Jutra« prečitajo svoje lanske številke od aprila do maja, takrat je bil Pašić z radikalno

stranko naš največji državnik in edini mož, ki je bil kos »težki nalogi«. Pa, »fimus Troes« — ko tega več ni, — potem gremo v drugi ekstrem samo iz čistega jugoslovanskega prepričanja in navdušenja!

»Demokratsko-radikalni režim« je padel ardi zagrebeškega kongresa, to tudi stoji v včerašnjem uvodniku. Ne, gospodje: imeli smo radikalno-demokratski režim, le ne se sedaj povelečevati! To so tudi kongresisti dobro vedeli. Oni kongres, ki ste ga do včeraj smešili in omalovaževali, ta kongres je vendar nekaj pomenil. »Jutrovce« obaja strah — in v strahu navaden človek včasih le pove resnico. Beležimo lojalno ta prvi poskus, a nikar ne mislite, da vam verjamemo. Zagrebski kongresisti so zrušili režim laži, nemorale in korupcije, katerega ste Vi upeljali in z nasiljem vzdrževali povsod preko, — po Vašem — v kolonijah! Ti kongresisti bodo tudi prečane in s tem celo državo rešili morebitnega koruptnega, samo - radikalno - separatističnega režima s poštenim delom in pošteno politiko. Poslovna morala je po zaslugi kongresistov v teku treh mesecev skrahirala preko, — v ostalih pokrajinah se izvrši ista releksija v doglednem času. Škoda pa, ki je nastala, morajo nositi krivci dosedanje nemorale v našem skupnem življenju — mladinski demokrati. Da bo obračun točen in temeljit, poskrbijo kongresisti v korist naroda in države, ker je to glavno in neobhodno potrebno za narod, četudi je v škodo bivšim ekselencam mladinske demokracije.

Dunajsko pismo.

Dunaj, dne 15. decembra 1922.

Ako bo Jugoslavija tako srečna, da dobi kako boljše vlado, bo morala biti prva njena skrb, da naredi konec nesrečnim Plavšič-Kumanudjevim eksperimentom z našo valuto. Bolj katastrofalnih polizkusov doslej še ni bilo!

O vsej teženosti te resnice se doma niti ne zavedate v polnem obsegu, ker vas sleparijo s fiktivno notariljo zagrebske in beogradske borze pod Plavšičevo komando. Udarjeni so ta čas le tisti nesrečni trgovci, ki potrebujejo tuje valute, ker jih sploh ne dobe, in če jih preskrbijo, so veliko, veliko dražje nego določa vaša uradna notacija. Prisilni kurz dinarja, ki ga hoče Plavšič uvesti, je smešno napihovanje žabe, kateremu se ves ostali svet smeje.

Poglejmo n. pr. liro, ki je naš trgovski svet precej mnogo potrebuje, po kurzu 14. t. m.:

V Zagrebu so ta dan zaznamovali liro po 14.86 j. K.

V Zürichu je bila isti dan lira 26.42, j. K. 1.55, torej lira nekaj nad 17 j. K.

V Pragi lira 164.25, Beograd 35.75, torej lira j. K. 17.84.

V Berlinu lira 384.03, dinar 90.77, torej lira j. K. 16.92.

V Budimpešti lira 117, naša K 6.50, torej lira j. K. 18.

Na Dunaju ta dan ni bilo kliringa, ali tudi tu je razlika velika, okroglo 17 j. K. za eno liro.

Kaj naj pomeni dobrega ta žalostni pojav? Kam naj privedejo te kolosalne razlike naš mednarodni promet, naše narodno in držav. gospodarstvo sploh? — Ker nam take notacije v Zagrebu in Beogradu prav nič ne koristijo, naj se vendar že preneha s tako frivolno igro na finančnem polju, kjer so igrači in eksperimenti vedno le v pogubo tistemu, ki igra in eksperimentira.

Gradiščanskih Hrvatov (Burgenland) je v kakih 90 selih čez 70.000 v Avstriji, 20.000 na Ogrskem. Okroglo 20 vasij je, kjer je Hrvatov približno 2000 in tvorijo večino prebivalcev. Učiteljev in učiteljic je čez 100; uče tudi domačo hrvaščino po »Mali slovnici hrvaškega jezika«, ki jo je spisal zdaj že sivolasi pesnik Miloradić.

Ti Hrvatje so veliki konservativci in lokalni patrijotje. Zato so se narodnostno precej dobro ohranili in se hočejo zdaj celo povsem uveljaviti kot narodnostna manjšina. Za Božič izidejo »Hrvaške Novine« kot tednik. Uredništvo in upravnštvo je na Dunaju V, Margarethenplatz 7. Naročnina za Jugoslavijo znaša 50 Din. To bo zelo zanimiv pojav, ki bo pričel našo sramoto, kako malo smo se doslej zanimali za toliko del našega naroda.

Jugoslovanska kolonija je proslavila 1. december z akademijo v velikih dvorani hotela »Continental«. Dvorana polno zasedena. Slavnostni govor je imel tuk. odvetnik dr. Čović-Plenković. Akad. društvo »Triglav« je dovršeno zapelo Aljažev »Triglav moj dom«. — Slovenec dr. Maks Moric je zapel troje slovenskih samospevov. Žel je vilharo pohvalo. Mladi mož ima brez dvoma lepo prihodnost na glasbenem polju. Sledile so še raznovrstne točke in potem do polnočnega igranka (ples). Čistega dobička je bilo blizu 4.000.000 K v korist dilaški kuhinji in »Jugoslov. podp. društva«.

Cene na Dunaju močno padajo. Indeks je že tretjič padel, a temu primerno in še bolj padajo cene blagu. — Splošno pa se priporoča: ne kupovati pred novim letom, kajti pozneje bodo cene še veliko nižje. — V izložbah sem videl že lep bobrov kožuh za ceno dva milijona kron ali nekaj nad 2000 Din. Moška obleka od 400.000 višje; za 800

tisoč je obleka že prav lepa. Čevlji za vsakdanjo rabo 126.000 K prav lepi in trpežni. — Cene v gostilnah kakor v Ljubljani. — Sicer pa vidim na ohih celo takih restavracij kakor Höller, Hardtman — menu za 7000 K, v kleti nasproti operi celo samo 5000 K, torej nekako poldrugo liro.

Zato pa že zopet kar mrgoli Lahov na Dunaju. Kamor greste, vidite radovedne tujce pred bogatimi izložbami:

»Dito, che buon mercat!« čuleš jih in vidiš, kako gredo notri in kupujejo, kakor bi bilo vse zastojni. Ni čudo, za liro dobe že čez 3500 K.

Izložbe za Božič so zelo bogate in silno okusno prirejene. Kar ti požeji srce, vse vidiš tu v bogati izbiri. Ne pozna se revščina. In ljudje kupujejo, kupujejo in štejejo milijone kakor be- rač uši.

A. G.

Politične vesti.

Lepo priznanje!

Včerašnje »Jutro« piše sledeče: »Dosedaj so bili demokrati v vladi ona sila, ki je radikalno velesrstvo, konservativnost in reakcionarstvo držala v primernih mejah...« Z drugimi besedami se to pravi, da so demokratski desničarji, Pribežević in slovenski mladini, bili za radikalno velesrstvo, konservativnost in reakcionarstvo v »primernih mejah«. Saj to smo že dve leti trdili, priznanje pa je prišlo rekam pozno, vendar še ne prepozno. Sedaj jih prosimo, da temu spoznanju primerno pustijo zagrebski kongres in ljubljanske občinske volitve na miru, ker niso v nobeni zvezi z brco, ki jo je dal demokratskim desničarjem lisjak Nikola Pašić.

Tiha voda.

Tiha voda je po modrem reku našega naroda najopasnejša. Taka tiha voda je tudi slovenski besednjak, ki se polagoma in navidezno neopaženo vrnja v predale gotovega, do nedavno še »jugoslovanskega« tiska. Ni dolgo, ko si čital o partijah, direktorjih, Jugoslovenih, danes že pišejo lepo, dosledno slovenščino s čednim »jugoslovanskim« pridevnikom. Morebiti je temu kriv sedanjí velesrbski, brezdemokratski režim, oziroma vzrok tega režima zagrebski kongres in ljubljanske občinske volitve?

Primerjalni študij.

Primerjalni študij jugoslovanstva obeta postati v bodočih mesecih zelo živahen. Na vladno krmilo se je namreč povzpela radikalna stranka, koje velesrbske težnje so priznali sedaj tudi demokratski desničarji, torej tisti krogi, ki so naravnost fanatično zagovarjali zvezo demokratske stranke z velesrbsko radikalno stranko. Že to dejstvo samo bi moralo izzvati na obrazih slovenskih mladinov posebno rdečico, ker je znano, da je Pribežević naslanjal svojo koalicijsko politiko v veliki meri na moralni vpliv slovenskih demokratskih poslancev. Toda slovenski mladini ne poznajo sramu. Njih prav nič ne moti pisati danes o »skrajno konservativnem in plemensko hegemonističnem radikalnem kabinetu«. Ko bi ti politiki bili vsaj toliko pošteni, da bi priznali, da so demokratski desničarji bili od radikalne stranke, oziroma od Pašiča enostavno izigrani, da jih radikali niso več potrebovali in da je sedaj Svetozar Pribežević na cedilu edino iz tega razloga. Ne, v zlobnosti brez primere, ki pa se zna v bodočih mesecih še prav pošteno maščevati, gredo in napadajo zagrebski kongres. Ljubo Davidoviča in njegovo skupino v demokratski stranki, ker so vsi veliko prej uvideli, da je radikalna stranka velikosrbska, konservativna in hegemonistična in da je radi tega treba ukiniti zvezo z njo. To je bistvo prizadevanja zagrebeškega kongresa, Ljube Davidoviča in njegovih pristašev! Oni so hoteli postaviti na mesto koalicije demokratske stranke z radikalno, hegemonistično, velesrbsko stranko koalicijo vseh resnično jugoslovanskih političnih skupin, predvsem

pa so hoteli pritegniti v to skupino hrvaški blok, da se zajame separatistične težnje in sklene sporazum. Kajti separatistične stranke se med seboj veliko lažje sporazumejo na škodo jugoslovanske in enotne države, kakor pa recimo resnično jugoslovanska in demokratska stranka s hrvaškimi, recimo separatisti. Tega ne uvidijo slovenski mladini, kajti njih vplije o radikalnem velesrstvu izhaja edino iz užaljenega čustva in iz zagrizene strasti, ker niso več v radikalnem obsegu na vladi. Nastop samoradikalne stranke je debacie za demokratske desničarje, nikakor pa za zagrebski kongres in za demokratsko levico, ki je veliko prej spregledala, kaj in kako hoče delati radikalna stranka z jugoslovansko državo. Največja nevarnost za jugoslovanstvo niso nedolžni Hrvati in Slovenci, ki hočejo imeti v novi državi svojo besedo, marveč radikali, ki so si s suženjsko pomočjo Pribeževićevih demokratov zagotovili hegemonistično vodstvo države tako v vidovdanski ustavi, kakor v celokupni državi.

Bivši predsednik poljske republike.

Narutowicz, ki ga je zadela krogla poljskega nacionalista, je spadal k prijateljem maršala Pilsudskega. Bil je naobražen človek, prežet z zapadnimi idejami ter idealno udan poljski domovini. Značilno je, da je bil njegov oče obojen radi političnega delovanja leta 1863, o priliki poljske vstaje. Oče obošen, sin pa ustreljen. Tragična usoda.

Dogodki na Poljskem.

Po atentatu na komaj izvoljenega predsednika poljske republike Narutowicza so nastopile za Poljsko težke ure. Spriču agresivnega nastopanja poljskega nacionalističnega fašizma se je bilo bati, da izbruhne državljanska vojna in da se mlada republika izpremeni v splošno notranjo zmedo, kar bi se bilo prav lahko zgodilo, da ni nastopila energična vlada in s strogimi odredbami zadržala znan nediscipliniran značaj poljskega meščanstva, plemstva in inteligence. Že to se nam je videlo čudno in nerazumljivo, da je bilo mogoče prirediti proti izvoljenemu predsedniku Narutowiczu demonstracije in pa napade s sneženimi kepami. Značilno je, da je demonstracije organiziral general Haller, vodja poljskih fašistov. Nova vlada, ki jo je sestavil šef generalnega štaba Sikorski je uvidela nevarnost za državo in republiko ter je z drakoničnimi odredbami udušila vse nemire. Danes je poljska republika izven nevarnosti desničarske prevrata. Glavni kolovodje, med njimi visoki vojaški dostojanstveniki so bili zatvorjeni, drugi so premeščeni, tretji v preiskavi. Nadejati se je, da je žrtva, ki je padla tako zavratno, poslednja, ki se je doprinesla za svobodo poljskega ustavnega in republikanskega življenja. Pravna kontinuiteta je za vsako državo bistvenega pomena, ako nočemo, da se z državo in narodno usodo igrajo neodgovorni elementi, pa najsi so na desnici ali pa na levi.

Po konferenci v Londonu.

Na konferenci v Londonu je doživela Francija precejšen neuspeh. Reparacijsko vprašanje ni prišlo niti koraka naprej. Tudi grožnja Poincareja, da zasede nemške pokrajine ni zalegla. Nasprotno, učinkovala je tako porazno za Francijo, da se je moralo z vso naglico skonstruirati nasprotje med Millerandom, predsednikom franc. republike in Poincarejem, češ, da se je prvi uprl zasedbi nemških pokrajin. Glavno po londonski konferenci pa je, da je stopila Amerika iz svoje dosedanje rezerve in da povsem resno ponuja nemški republikli mednarodno dolarsko posojilo. Če pride do tega posojila in če se bo Amerika poprijela evropskih reparacijskih problemov, tedaj lahko nastopi čas, ko se bo prav resno reševalo splošno evropsko finančno krizo, kar bi bilo predpogoj ozdravljenja evropskega gospodarstva. Brez zdravega evropskega gospodarstva pa tudi Amerika ne more računati na večje poslovne in kupčijske stike z našim kontinentom.

Gospodarstvo.

PROPADANJE VINOGRADNIŠTVA V VRŠCU.

Vinogradništvo v Vršču. Beli Cerkev in okolici stoji pred katastrofo. — Znane so sila težavne razmere, s katerimi se mora boriti vinogradništvo v vsej naši državi. V državi pridelamo mnogo več dobrega vina, kakor ga moremo konzumirati. Ogromne količine, določene za izvoz, pa ne morejo v inozemstvo. Producerski stroški so ogromni, poleg tega pa povzročajo veliki prevozni stroški, da ne moremo konkurirati s tujimi državami na inozemskih tržiščih.

Posebno težaven je položaj za vinogradništvo v zgoraj omenjenih krajih. V tamkajšnjih vinogradih se pridelava približno 400.000 hl vina na leto. Od te količine se ga mora vsaj 200.000 hl izvoziti, da se prepreči škodljive posledice te prevelike produkcije. Vinogradi okrog Vršca in Bele Cerkve zavzemajo ploskev okroglo 10.000 kat. juter. Ta zemlja je rodovita, peščena in kamenita ter ne bi uspevala na njej nobena druga kultura. Vseled vzornega obdelovanja teh vinogradov pa znači ta ploskev skoro 200 milijonov dinarjev narodnega premoženja. Država dobi od tega letno 40 milijonov dinarjev dohodkov na davkih. Radi tega pa je tudi dolžna, da prepreči popolno obubožanje teh krajev, ki bi nastopilo, ako vinogradniki opuste obdelovanje, od katerega imajo sedaj samo stroške. Poleg izgube močnih davkoplačevalcev pa bi obubožalo v teh krajih tudi vse ostalo prebivalstvo, ki je preživljalo edinole dela v vinogradih in vinska trgovina.

Vinogradniki se že delj časa bore za gotove olajšave v vinski trgovini. Država mora te olajšave dovoliti, da obvaruje sebe neprecenljive škode, prebivalstvo pa gladi in bede. Pomoč je nujno potrebna ter bi bilo vsako odlašanje nedopusten greh na narodnem premoženju.

+ **Spekulacija s češko krono.** Češkoslovaški finančni minister dr. Rašín je izjavil napram nekemu poročevalcu, da bo spekulaciji, ki jo gotovi krogi vrše s češkoslovaško krono, kmalu napravil konec. Bančni oddelek finančnega ministrstva bo v kratkem proglašil zvišanje bančne obrestne mere.

+ **Avstrijsko posojilo.** Poslaniška zbornica je v ponedeljek pri prvem in drugem čitanju sprejela načrt zakona o ženevskih protokolih in o garanciji za

Pavel Debevec:

Mefistofeles.

(A. Boito.)

K premijeri v opernem gledišču v sredo, dne 20. decembra 1922.

Kakor skoro vsake velike dramske pesnitve, so se tudi Goethejevega Fausta lastili različni skladatelji, da uklenejo to veliko delo v godbo. — Uklenejo pravim, zakaj na slučajih, katere imamo do danes, komponirani Faust še nikjer ni pridobil, pač pa vedno mnogo izgubil, ali pa se vsaj znatno izpremenil.

Tako n. pr. v Gounodovem »Faust« in Margareta ni ostalo od velike drame drugega, kakor blede erotični dogodek po vseh francoskih parfurnih dišeče Margarete in pa divje romantična prikazen Mefista.

Arrigo Boito se je drami s svojim »Mefistofelom« približal še najbolj, vse bolj, kakor vsi ostali, ki so se uspešno ali neuspešno poskušali na Faustu.

Medtem, ko je v Gounodovi operi jasno poznati, da se je komponist v razumevanju Goetheja popolnoma izgubil ali pa ga v boljšem slučaju vsaj namenoma zatajil — je v Boitovem delu že dobro videti, da je Faust vzel vase, ga razumel in občutil ter mu tudi organsko pustil prvotno lice.

Tudi dramatizacija, rekel bi bolje organizacija je mnogo boljša, bližja duhu originala, izvzemši nekatere male izjeme, ki pa imajo svoj vzrok in so upravičene.

Tako n. pr. si je Boito prisil mesto črnega psa raje menilja, katerega je vzel najbrž radi tehničnih okoliščin iz stare legende o Faustu, ki pripoveduje o sivem fraturu.

V risanju značajev je ostal dosleden, zvest drami, ki predpisuje interpretom jasn način in ne pripušča, kakor n. pr. Shakespeare stotere možnosti podavanja. Razen Mefista, ki ima toliko načinov, in po navadi upravljanih, kolikor individualitet ga igral Kar pa je včasih stvari sami bolj v kvar, kakor pa v korist.

Arrigo Boito je po materi Poljak, Italijan po očetu. Umril je 10. junija 1. 1918. v starosti blizu 80 let.

Studiral in dovršil je glasbeni konservatorij milanski. Posrečilo se mu je dobiti po absolutoriju na podlagi svojih kompozicij »3. Juni« in »sestre Italije« večjo nagrado, katerega mu je omogočila potovanje v Pariz. Ravno v dobi »visoke mode«. Verdi, Berlioz in zlasti Rossini, ki je baš takrat živel svoje najsladnejše življenje, ki je bil najprijetnejša osebnost takratnega Pariza.

Prepotoval je potem še Poljsko, Anglijo, Belgijo in Nemčijo, nakar se je vrnil, siromašen, kakor cerkvena miš v Milan. V boju za vsakdanje živ-

ljenje, za obstanek je pisal v časopise o glasbeni, pa tudi o slikarski in kiparski umetnosti. Prevajal je iz poljščine, pisal operne librette, jih sam komponiral, toda vse to brez posebnega uspeha, brez uresničenja tistega, kar je iskal.

Imel je mnogo sovražnikov, katere si je nakopal s svojimi reformacijskimi načrti in zahtevami in ni čuda, da e v Milanu tudi njegova velika opera »Mefistofele« propadla. Propadla tako žalostno, kakor je propadla Bellinijeva »Norma« in Verdijeva »Traviata«.

Že po prvem dejanju so opero in skladatelja, ki je opero sam dirigiral — izžvižgali tako neusmiljeno, da je mogla kritika beležiti: »Leta 1868 prvič vpriporjena Boitova opera »Mefistofeles« ni imela nobenega uspeha. — Priznavamo mu nekoliko pesniškega, toda nikakor ne skladateljskega talenta...«

Ponavljali so opero parkrat, toda za Milan je bila opera pokopana.

Na prigovarjanje svojih prijateljev je Boito nekatere stvari potem popravil, nekatere izpustil in prodal partituro gledišču v Bologni, ki je opero vpriporilo na novo 1. 1875.

In to z velikanskim uspehom! Kakor nevzdržen vihar je šlo po mestu, po Italiji o novi, slajni operi in iz Bologne je nastopil »Mefistofeles« Arriga Boita veliko in zmagoslavno pot po širnem svetu.

Leontij.

Osveta.

(Dalje.)

Val mladega političnega življenja Sibirije, ki se je pred nekaj meseci zagugal na neskončno levico, se je zdaj z istim razmahom pregugal na desno in obstal na mrtvi točki. Takoj nato pa so začeli igrati na površju socialnega morja sunkoviti nevarni, besno vspenjeni valovi osebne maščevnosti. Ni se še do dobra utrdila nepriznana zavest sigurne sedanjosti, ko se je pričelo z razglabljanjem preteklosti. Zgodovinska semipalatinška jetnišnica, kjer je nekdanj životalni Dostojevski, je na stečaj odprla vrata, da izpusti, kakor je navada pri vsakem prevratu, vse prejšnje politične zločince in se nabaše z novimi, drugače pobarvanimi. Že prvi večer so se pričele aretacije, ki so se nadaljevale drugi, tretji dan, celo poldrugo leto, dokler ni vsega nanovo zalilo rdeče morje. Drugi dan organizirano vojno sodišče je skrbelo za prostor in čistilo redove. Hromi kap. Vinogradov, v caviini, črni rubaški in vojaških hlačah, z belo kokardo na čepici je proglašal obsodbe kratko, rezko in jasno, ravnotako, kot jih je izrekal pred njim komisar Medvedjev. Sodišče je čistilo med prejšnjimi uradniki, uradnicami, njihovimi sorodniki in med podrejenimi in posli, ki so oskrbovali sovjetska poslopja in tekali do mestu s papirji. Le

ena ščuka jim je pala v roke: komkin Schulmeister. Odkrili so ga drugi dan, doma za samovarom, ko je predzno pil čaj. Prijeli so njega, njegovo ženo in dojenčka. Stara mati je bila vseeno prestara. Ženo z dojenčkom so drugi dan spustili. Čez dober teden so našli na neki pristavi blizu mesta še komisarja Č. K. Medvedjeva, ki se je malodušno skrivaj na podstrelu in so ga v triumfu vodili preko mesta. Oba komisarja sta vzbujala senzacijo in celo mesto je napeto sledilo njihovi usodi.

Pred jetnišnico so vedno stale ženske s canjami, košaricami in zavoji in čakale na dovoljenje, da se pogovore z mošmi v ječi. Pestra, tiha tolpa žensk je stala skoro nepremično od jutra do večera in nič ni bilo videti, imajo li kaj uspeha ali ne. Med njimi sem vsak dan videl tudi ženo komkina, vito, suhljato žensko v sivi obleki, inteligentnega obraza, v ravnotaki čepici, kakršno je nosil mož in po tej čepici se jo je spoznalo že od daleč. Vsa dan dvakrat je stala s košarico pred usodepolnimi vratni, suha, blede in je z velikimi, sivimi očmi strmela na tih množico bab, ki so delile njeno usodo.

Seznamil me je z njo moj prijatelj, doktor G., ki jo je kot rodbinski prijatelj večkrat spremljal na njeni vsakdanji poti in često posredoval zanjo. Jasnno, da bi se pri težkem položaju, v katerem se je ona nahajala, ne moglo razviti ožje znanstveno ali celo očiščeno

ena ščuka jim je pala v roke: komkin Schulmeister. Odkrili so ga drugi dan, doma za samovarom, ko je predzno pil čaj. Prijeli so njega, njegovo ženo in dojenčka. Stara mati je bila vseeno prestara. Ženo z dojenčkom so drugi dan spustili. Čez dober teden so našli na neki pristavi blizu mesta še komisarja Č. K. Medvedjeva, ki se je malodušno skrivaj na podstrelu in so ga v triumfu vodili preko mesta. Oba komisarja sta vzbujala senzacijo in celo mesto je napeto sledilo njihovi usodi.

Pred jetnišnico so vedno stale ženske s canjami, košaricami in zavoji in čakale na dovoljenje, da se pogovore z mošmi v ječi. Pestra, tiha tolpa žensk je stala skoro nepremično od jutra do večera in nič ni bilo videti, imajo li kaj uspeha ali ne. Med njimi sem vsak dan videl tudi ženo komkina, vito, suhljato žensko v sivi obleki, inteligentnega obraza, v ravnotaki čepici, kakršno je nosil mož in po tej čepici se jo je spoznalo že od daleč. Vsa dan dvakrat je stala s košarico pred usodepolnimi vratni, suha, blede in je z velikimi, sivimi očmi strmela na tih množico bab, ki so delile njeno usodo.

Seznamil me je z njo moj prijatelj, doktor G., ki jo je kot rodbinski prijatelj večkrat spremljal na njeni vsakdanji poti in često posredoval zanjo. Jasnno, da bi se pri težkem položaju, v katerem se je ona nahajala, ne moglo razviti ožje znanstveno ali celo očiščeno

avstrijsko posojilo. Ženevski predlogi bodo sedaj oddani dalje senatu.

+ Novi železniški rudniki v Rusiji. V talski guberniji so pred kratkim odkrili ogromna prirodna bogastva. Že dolgo je znano, da je kazala magnetna igla v tej guberniji velik odklon. Sedaj je ta pojav popolnoma razjasnjen. V bližini gradiča Ščigri so našli v globlini kakih 200 metrov velikanske žile železne rude, o kateri menijo, da vsebujejo več železa, kakor ga je sploh kje na svetu.

+ Izvoz moke iz Romunije. Romunska vlada je dovolila izvoz 10.000 vagonov bele moke pod pogojem, da se plača izvozna carina po 3 leje za kg in 2000 lejev kot posredovalnina za vsak vagon. Izvozna carina se mora plačati v zdravi valuti za odgovarjajočo vrednost iznosa v romunskih lejih.

+ Elektrifikacija angleških železnic. Dve največji angleški strojni tovarni, Armstrong Whitworth in Brit. Thomson-Houston Company sta se odločili, skupno izvesti elektrifikacijo angleških železnic.

+ Naša trgovina preko Soluna. V pretečenem tednu so prispeli v Solun iz naše države 4 vagoni desk, 4 vagoni fižola, 7 vagonov opija, 5 vagonov šljiv, 5 vagonov ovac, 2 vagona sira. Neugodne razmere, ki vladajo v Grčiji,

zlasti občutni padec dražnje, zelo neugodno vplivajo na našo trgovino z Grčijo.

+ Ukinjenje nekaterih brodarstev linij v Italiji. Radi štedenja namerava Italija opustiti nekatere brodarstvene linije, ki niso velike važnosti. Med linijami, ki se jih namerava ukiniti, so tudi Trst-Odesa, Trst-Korčula, Trst-Japonsko, ena jadranska linija iz Baria in ena iz Ravene.

+ Proračun Severoameriških Zjediniteljnih držav. Proračunski projekt za leto 1924 za Zjedinitele države predvideva 3 milijarde 180,843.000 dolarjev izdatkov. Med največje izdatke spadajo oni za vojno mornarico (289,881.000 dolarjev), in za armado (256,552.000 dolarjev). V tej poslednji postavki je vračunanih tudi 12,781.000 dolarjev za vojno aeronautiko.

+ Nova železnica. V kratkem se prične dela za izgradbo nove železniške proge Orgoš-Murska Sobota. Kakor vse kaže, je opuščen prvotni načrt izgradbe varijante prekomurskega dela. Pridobitni krogi pa se trudijo, da dosežejo uresničenje prvotnega načrta.

+ Avtomatski telefoni. Poštno ministrstvo bo tokom prihodnjega leta nabavilo nekaj sto avtomatskih telefonov, ki se bodo namestili po ulicah in kolodvorih v vseh naših večjih mestih.

rine, ako jih uvažajo industrijska ali obrtna podjetja za potrebe oziroma vzdrževanje svojih podjetij. — Izdajateljstvo torej upravičeno pričakuje, da koledarja nihče ne bo vrnil, ker bi s tem tudi povzročil izdajateljstvu škodo na poštini. — Izdajateljstvo Obrtnega koledarja v Ljubljani.

— Volitev župana v Guštanju. Dne 10. decembra so imeli v občinski odbor izvoljeni socialni demokrati poskusne županske volitve. Izvoljen je bil z večino glasov zaupnik Heimatsdiensta in nemški plebsicitični agitator Dervodela Aleks. To poskusno glasovanje kaže, da so nemško-konacionalci s socialističnim plaščem v Guštanju v večini.

— Razni vlomi in tatvine. Iz zaklenjene sobe okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi je bil ukraden pisalni stroj z znamko »Oliver«, vreden 15.000 K. — V Črmošnjicah je bilo dne 15. decembra v šrambo trgovca z usnjem, Martina Malenška in pokradeno raznega usnja v skupni vrednosti 116.500 kron. Poleg tega ima Malenšek tudi vsled strtega okna 200 kron škode. Na kolodvoru v Zidanem mostu je bil iz nekega železniškega voza ukraden 28 kg težak zaboj sliv. — V noči na 10. t. m. so neznani tatovi vlomili v vinčarijo Herberta Kartina v Lašah in pokradli mnogo obleke in perila. — V Zrečah je bilo Matildi Kropce iz nezaklenjenega podstrešja pokradeno obleke in perila v skupni vrednosti 11 tisoč 600 kron.

— Višek predrznosti so brezdvomno pokazali oni tatovi, ki so v Zrečah na Štajerskem vlomili v podstrešje tamonjske orožniške postaje in pokradli raznega perila v vrednosti 10.000 K.

— Prijet morilec. Svoj čas smo poročali, da je neznan lopov ustrelil skozi okno gostilničarja Podkrajška v Dramljah. Orožniki so sedaj izsledili morilca, ki je priznal svoj zločin.

— Žejni vlomilci. Pretečeno nedeljo so neznani vagabundi vlomili v klet gostilničarja Sodina na Bukovem in odnesli več veder vina. Mnogo vina so pustili izteči po tleh, tako da ima gostilničar ogromno škodo.

— Nenavaden samomor. Dne 14. t. m. je odšel od doma Martin Kladnik iz Brezja pri Kamniku, ženi je rekel, da gre na Štajersko usnje kupovat. — Dne 16. t. m. pa so našli Kladnika v gozdu nad vasjo Žaga pri Kamniku obešenega in ustreljenega. Kladnik se je najprej z lastnim pasom obesil na bukovno vejo, ter se nato s samokresom ustrelil spredaj v vrat. Kaj je gnalo Kladnika v smrt ni znano. Isti je prišel lansko leto iz Amerike, od koder je prinesel 400.000 K denarja in se je šele pred tremi tedni oženil.

Mariborska porota. — Smrtna obsodba. 74letni Janez Zelenik iz Ločkega vrha je dne 9. maja zjutraj ubil svojega spečega sina Janeza s tem, da ga je udaril s sekuro po vratu. Obtožen je bil umora ter se je zagovarjal že 22. septembra pred mariborsko poroto. Tedaj je priznal, da je udaril svojega sina s sekuro zato, ker bi mu drugače zapravil vse premoženje in ker bi drugače on njega ubil. Razprava pa je bila tedaj preložena, da se zasllišijo še druge pričevanja v svrhu ugotovitve vedenja ubitega sina napram očetu v poslednjem času ter da se preišče duševno stanje obtoženca. Ponovna razprava se je vršila v ponedeljek. Pri tej sta izvedenca izjavila, da je obtoženec duševno popolnoma zdrav, da pa se ni popolnoma zavedal svojega dejanja. Z ozirom na ubitega sina se je ugotovilo, da je v zadnjem času mnogo popiljal in zapravljjal ter da se je vedno prepiral. Porotniki so potrdili vprašanje umora, na kar je bil obtoženec Zelenik obsojen na smrt na vešilih.

Občni zbor invalidov. Udruženje invalidov, podružnica Maribor, je imelo v nedeljo svoj občni zbor, na katerem so poročali društveni funkcionarji o delovanju društva in položaju invalidov. Nato je bil izvoljen novi odbor ter imenovana dva delegata.

zal klub NSS prvi svoje razumevanje za pobiranje stanovanjske bede v Ptuj. — Proti predlogu sta glasovala dva demokrata odbornika. — Nadalje se je pri isti seji sklenilo pobirati 100% doklado od dotičnikov, ki imajo nad 30.000 din čistih letnih dohodkov. Ta davek se bode tudi nalagal v fond za zidanje hiš. — Provizorična uradnika mestnega magistrata Sigi in Ferlež sta bila pri zadnji seji imenovana definitivnim. Prvi kot knjigovodja, drugi kot blagajnik.

Mesto priseljenika stanovanjskega oblastva je odložil g. Bernard Mikuletič, ker je ministrstvo za socialno politiko odredilo, da se imajo prepustiti prostori v hiši gospe Gregorec, ki so služili še leta 1915 kot stanovanje, za poslovne prostore. Ti prostori so bili nakazani kot stanovanje nekemu državnemu nameščencu. — Ta odlok je bil potrjen od pokrajinske uprave kot II. stopnje. Na ta način, da ministrstvo za socialno politiko, kot najvišja inštanca razveljavlja pravilno izdane odloke nižjih oblastev, je dokazalo, da ne spoštuje svojih lastnih naredb, zaradi tega je vsako redno poslovanje nemogoče.

Dnevne vesti.

— Usmiljenim srcem! V neki baraki pri Ljubljani stanuje ubožna podmaritkova žena z devetimi otroki. Može ne zasluži niti za hrano, družina nima ne kurjave, ne obleke in obutve. Prosimo vsa usmiljena srca, da podarijo tej siromasti obitelji kako staro obleko ali čevlje, da se reši nedolžne otročiče največje bede in zmrzovanja. Naslov v uredništvu.

— Pomagajte slepcem! Bliža se Božič, novo leto. Slepi so prepotrebni vsestranske podpore, zakar se obračamo do vseh plemenitih src, da položijo dar, slepecem na oltar. Milodare sprejema pisarna Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12. Imena plemenitih darovalcev objavimo v vseh časopisih. Obenem se sedaj zahvaljujemo kar najprisrčneje vsem dosedanjim pl. darovalcem, katerih imena objavimo pozneje.

— Posnemanja vredno. G. Resman, mizar v Radovljici, je daroval za oslepelo vojake znesek 150 K. — Velikodušnemu darovalcu presrečna hvala!

— Prošnja na javnost. Božič je pred duri. Skoro vsakdo pohiti v krog svojih dragih, da ž njim praznuje in ta najlepši praznik; dan včlovečenja in rojstva Njega, ki je bil tolažnik in brat vseh bednih. Mnogo pa je revežev, ki jim ta sreča ni dovoljena. In med te reveže spadajo tudi na žalost mnogi akademiki. Zdi se, da je na akademike stanujoče na gradu pozabila vsa slovenska javnost, odkar je propadlo podp. društvo jug. akad. (P. D. J. A.). Reveži, ki si ne morejo privoščiti užitkov več ali manj udobnega stanovanja, bivajo v dveh nezakurjenih sobah skupaj z ruskimi akademiki in čakajo boljših časov. Trpno je človeku, ki mora trpeti mraz in glad daleč od domačin, ko drugi praznujejo. Zato se obračamo mi, ki nam usoda ne dopusti doma praznovati božičnih praznikov, na vse ljubljanske občinstvo, da se na ta dan spomni tudi nas in pokloni kakršnikoli božični dar bodi v naravi bodi v novcu. Darovi naj se izročajo pri vratarju univerze od 8. dopoldna do 8. zvečer (vsak dan). Vsak tudi najmanjši dar sprejemamo s hvaležnim srcem. Akademiki na gradu.

— Društvo tiskarjev nam je poslalo v priročnem članku glede cen papirja v naših papirnicah. Ker pa smo prejeli tudi od druge strani dopis o tej stvari, prinesemo jutri oba dopisa v izveščju, da si javnost sama ustvari objektivno sodbo o papirnih cenah in o položaju naše papirne industrije.

— Za Dečji dom so darovali v zadnjem času plemeniti darovalci 25.525 dinarjev. Vseh darovalcev radi pomankanja prostora ne moremo objaviti, omenjamo le klub Primork, ki je daroval krasno vsoto 23.300 dinarjev. Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala!

— Razglednice za Dečji dom. Splošno žensko društvo je izdalo jako okusne razglednice v korist Dečjemu domu. Od sobote 16. t. m. dalje razpečavale jih bodo članice sploš. ženskega društva. Dobiti jih bo tudi po raznih trafikah in trgovinah. Vsak blagoučest človek vsak resničen narodnjak razpošilja za novo leto razglednice, katerih dobitek je namenjen naši bedni deci. Prosimo tudi Slovenke, naj se žrtvujejo za plemeniti namen in vzamejo večje množice teh razglednic v razprodajo. Dobiti jih je od sobote 16. t. m. dalje v Splošnem ženskem društvu, Rimska cesta 9 od 5. do 6. ure popoldne. Splošno žensko društvo.

— Novi grški poslanik na našem dvoru. Glasom vesti iz Aten bo imenovan za poslanika grške države na našem dvoru Kamalopoulos.

— Imenovanje častnikov. V Beogradu se zelo razširja govorica, da je vojni minister podpisal ukaz o imenovanju večjega števila častnikov, med katerimi je nekaj polkovnikov povišanih v generale.

— Glasbeni recitacijski večer naših umetnikov v Gorici. Preteklo soboto se je vršil v tukajšnjem trgovskem domu glasbeni recitacijski večer, ki ga je priredil pripravljalni odbor kulturnih delavcev pod vodstvom pianista Srečka Kumerja. Nastopili sta dve mladi slovenski panistki Marjetica Bartolotti in Karmela Kosovelova ter recitator A. Širok. Zbor gorške matice pod vodstvom skladatelja Komela je zapel več pesmi. Koncert je vsestransko prav dobro uspel.

— Razpisano zdravniško mesto. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo okrajnega zdravnika pri okrajni sanitetni upravi v Konjicah v 9. odn. 8. činovnem razredu drž. uradnikov. Interesenti se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

— Pomanjkanje slovenskih knjig! To dejstvo nas je napotilo k zbiranju knjig za koroške brate. Manjka knjig šolski mladini, manjka knjig dijaštvu, manjka knjig po knjižnicah. In vendar je znano, kako zelo važno vlogo igrajo dobre knjige v življenju naroda — ki se bori proti potujočemu, ki se mora postavljati v bran nacionalnim nasprotnikom. Zato naj ne bo prošnja zaman. Nabiralnik na Marijinem trgu naj ne nosi zastoj napisa, ki izzveni v prošnjo »Darujte knjige za koroško mladino«. Sprejemajo se knjige tudi v društveni pisarni v hotelu Štrkelj od 8. do 14. ure. — »Gospodovski Zvon«.

— Vsem znanim industrijskim, obrtnim in trgovskim tvrdkam v Sloveniji prične podpisano upravnništvo danes razpošiljati »Obrtniški koledar« za leto 1923 s povzjetjem 13 dinarjev. Koledar, ki je priročna žepna knjižica, obsega 96 str. najpotrebnejših podatkov in zanimivega gradiva za industrijo, obrtnike in trgovce. Posebno potrebni, oziroma poučni so zanje nekateri članki, kakor članek o davkih, nadalje o koncesijah, o vlogah pri sodiščih itd. Koledar prinaša tudi odločbe, s katero se gotovi predmeti oproščajo uvozne ca-

— Višek predrznosti so brezdvomno pokazali oni tatovi, ki so v Zrečah na Štajerskem vlomili v podstrešje tamonjske orožniške postaje in pokradli raznega perila v vrednosti 10.000 K.

— Prijet morilec. Svoj čas smo poročali, da je neznan lopov ustrelil skozi okno gostilničarja Podkrajška v Dramljah. Orožniki so sedaj izsledili morilca, ki je priznal svoj zločin.

— Žejni vlomilci. Pretečeno nedeljo so neznani vagabundi vlomili v klet gostilničarja Sodina na Bukovem in odnesli več veder vina. Mnogo vina so pustili izteči po tleh, tako da ima gostilničar ogromno škodo.

— Nenavaden samomor. Dne 14. t. m. je odšel od doma Martin Kladnik iz Brezja pri Kamniku, ženi je rekel, da gre na Štajersko usnje kupovat. — Dne 16. t. m. pa so našli Kladnika v gozdu nad vasjo Žaga pri Kamniku obešenega in ustreljenega. Kladnik se je najprej z lastnim pasom obesil na bukovno vejo, ter se nato s samokresom ustrelil spredaj v vrat. Kaj je gnalo Kladnika v smrt ni znano. Isti je prišel lansko leto iz Amerike, od koder je prinesel 400.000 K denarja in se je šele pred tremi tedni oženil.

Ljubljana.

— Imenovanje. G. dr. Franc Ušeničnik vseučiliški profesor v Ljubljani je imenovan za častnega kanonika stolnega kapitlja ljubljanskega.

— Novi zvonovi v stolnici. Danes dopoldne bo ljubljanski knezoškof blagoslovil v tovarni Samassa nove zvonove, katere bodo prihodnjo soboto obesili v zvonik stolne cerkve sv. Nikolaja.

— Da ne bo v noge ozebel, je ukradel neznan tat iz veže čevljarkega mojstra Fr. Koserja v Sp. Šiški št. 39 par ženskih čevljev iz črnega usnja.

— Ukazaljen tat. V noči od 11. na 12. t. m. je bil na poštenu uradu v Ljubljani štev. 2 — glavni kolodvor, — ukraden paket, ki je vseboval več nemških knjig, vrednih okrog 1000 D.

— 700 kron vredni srajci iz belega močnega platna sta bili ukradeni Mariji Pavčnik v Cegnarjevi ulici št. 6.

— Vlom in tatvina kovine. V času od 17. na 18. t. m. je bilo vlomljeno v kleparsko delavnico Emila Eckerja v Kolizejski ulici št. 3 ter pokradeno 4 kg cinka, 2 bakrena varilnika, 5 zavitkov bakrenih niti in 2 plošči bakrene pločevine. Skupna škoda ukradenih predmetov znaša 10.360 kron.

— Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 10. do 16. t. m. je bilo v Ljubljani rojenih 24, umrlih 26, med njimi 8 tujcev. Vzrok smrti: 2 življenska slabost, 6 jetika, 1 pljučnica, 1 davica, 1 škrlatica, 1 zastrupljene rane, 1 možganska kap, 4 srčna hiba, 1 rak in 9 naravnih smrtnih vzroki. Naznanjene nalezljive bolezni: 3 davica, 3 škrlatica, 1 trebušni legar in 1 griža.

— Najlepše knjige, slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske in angleške (nad 15.000) uposloja vsak delavnik od 5. do pol 8. ure zvečer šentjakobska knjižnica, Vožarski pot 2, koncem Florijanske ulice, električno postajališče. Na razpolago popolni imeniki knjig.

Maribor.

Proslava kraljevega rojstnega dne se je vršila v Mariboru prav slajno. Mnogo hiš je bilo okrašenih z narodnimi zastavami. Slovesne službe božje se je udeležilo zelo veliko civilnega občinstva in vojaštva. Tudi slavnostna predstava v gledališču je bila zelo dobro obiskana. V splošnem je bila proslava tega praznika letos v Mariboru mnogo slovesnejša, kakor lansko leto.

Celje.

Mešino gledališče. Danes v sredo ob 20. uri se ponavljala mladinska igra z godbo in baletom »Krojaček-junaček«.

Sokolsko društvo v Celju javlja, da se vrši odšel telovadba članov I. vsake torek, četrtek in sobota ob 20. uri.

Anončni in reklamni zavod sta ustanovila v Celju Kralja Petra cesta 22 F. Jager in Comp.

Božične izložbe so si celjski trgovci tudi letos lepo in okusno uredili. Samo cene raznemu blagu so v zadnjih dneh zopet tako poskočile, da je draginja zopet ista, kakor je bila pred par meseci. To je za revne sloje slaba božičnica.

Umrl je v kapucinskem samostanu kapucin p. Rudolf Marolt v starosti 42 let. Zadel ga je v nedeljo kap, ko je hotel iti pridgovat.

Božičnica, katero sta v nedeljo popoldne v veliki dvorani Narodnega doma priredili okoliški osnovni šoli, je v vseh ozirih dobro uspela. Dvorana je bila natlačeno polna občinstva. Učenci so na odru točko za točko izvajali eksaktno. Na sporedu so bile deklamacije, petje, trodeljanka »Pastarice Barbike sv. večer«, žive slike, godba itd. Vse je bilo dobro naštudirano in lepo vzprizorjeno. Učiteljsvu in šolskim sestram gre zahvala, da je prireditve doslej lep gneten in moralen uspeh.

Božičnica. Državna krajevna zaščita dece in mladine se tem potom prisrčno zahvaljuje vsem, ki so se v tako obilni meri odzvali naši prošnji za prispevek k božičnici. Obenem vabi vse in vsakogar k prireditvi, ki bo v petek dne 22. t. m. ob 16. uri (4. popoldne) v telovadnici osnovne šole.

Ker so poskušali angelčke delati, so bili pred celjskim okrožnim sodiščem obsojeni: 30letna delavka Alojzija Meštinšek na 2, babica Franja Mlinar na 3, posestnikov sin France Javornik, ljubimec Meštinškove, pa na 4 mesece težke ječe.

Ptuj.

Seja ptujskega mestn. občinskega sveta. — Pri zadnji seji je bil sprejet predlog kluba NSS za obdačenje prevelikih stanovanj kakor tudi tistih obratov, ki nimajo zaposlenih preko 20 delavnih moči, ki stanujejo v tujih hišah. Po tem načrtu se določi maksimum za družine brez otrok ali z enim nedoraslim 2 sobi s kuhinjo, za družine z 2 ali 3 nedoraslimi ali z 1 ali 2 doraslimi otrokoma 3 sobe, za družine ki imajo večje število članov, kakor spradaj navedeno štiri sobe s pritlikanimi vred. — Vsi tisti ki imajo večje število stanovanjskih delov kakor določeno, bodo morali plačati za prvo sobo letno 500 din, za drugo 1000 din itd. Obrati, ki pridejo v poštev, bodo morali plačati 2 odstotka v tujih hišah stanujočim nastavljenem izplačanih mezd. Zavodi, ki nimajo lastnih stanovanjskih hiš bodo plačali 5 odstotkov svojim imajočim izplačanih prejemkov. Ravnotako bodo morali plačati davek tisti, ki so kako stanovanje prenamerili v druge svrhe, a so ti prostori do 1. julija 1914 stalno služili kot taki. — Ta davek stopi v veljavo s 1. januarjem 1923. — Tisti ki dajo na razpolago svoje preveliko stanovanje in zaprosijo za njihovim družinskim članom odgovarjajoče manjše, so oproščeni tega davka. — Preselitev takih družin se bode izvršila na občinske stroške. Lastniki, ki bodo po 1. januarju 1923 zidali stanovanjske hiše, so tudi oproščeni tega davka. Ta davek ki se bode nalagal v poseben fond za zidanje hiš, bo znašal letno okoli pol milijona kron. — Čim bode potrjen od pokrajinske uprave, se bode najelo večje amortizacijsko posojilo in bode občina že prihodnjo spomlad začela z zidanjem dveh hiš. — Na ta način je poka-

Sokolstvo.

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet. Seja likvidacijskega odbora se vrši v četrtek dne 21. t. m. točno ob 7. uri zvečer v Saveznih prostorih.

Sestanek članov gospod. oddelka ljubljanskega Sokola se vrši v četrtek 21. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni sobi v Narodnem domu. Vabijo se vsi, ki hočejo sodelovati na Silvestroven večeru.

Društvene vesti.

Ljubljanski šahovski klub. V soboto 23. t. m. se bo igrala v Narodni kavarni konzultančna partija med dr. Vidmarjem na eni in tremi najboljšimi igralci na drugi strani. Začetek ob 15. uri. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za šahovsko igro.

Društvo »Soča« vabi svoje člane in prijatelje na predavanje, ki se vrši v soboto, dne 23. t. m. v salonu »pri levu«. — Predava gospod Karel Mahkota o »neodrešeni domovini« (Primorski in Koroški) s skioptičnimi slikami. Začetek točno ob pol 9. ur zvečer. — Vstop prost.

Sport in turiztika.

S. K. Jadran. Redni občni zbor se vrši dne 31. decembra ob 9. uri dopoldne v gostilni pri Lozarju na Sv. Jakobu trgu z običajnim dnevnim redom in predlogi za izpremembo pravil. V slučaju, da občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure kasneje z istim dnevnim redom in ob vsaki udeležbi članov. — Tajnik.

Smučarski tečaji (skikurzi) v Bohinju. — Na izrecno željo beograjskih sportnih krogov, ki se jako zanimajo za letošnji smučarski tečaj v Bohinjski Bistrici, priredi »Jugoslov. zimskosport. savez« dva tečaja za novince in sicer prvega od 27. decembra t. l. do 6. januarja 1923 in drugega od 6. do 14. januarja 1923. — Pojasnila daje in sprejema prijave »Jugoslovanski zimskosportski savez«, Ljubljana, Narodni dom. (TPR.)

Bonačev Beležni koledar 1923

se dobi v vseh večjih trgovinah s papirjem, ali pa direktno v tovarni

J. Bonač sin Ljubljana.

Cena 15 Din. po pošti 18 Din.

Ta koledar se priporoča občinskim in drugim uradom obrtnikom in privatnikom, ker je kras, vsaki sobi ali pisarni, praktično sestavljen in tiskan na lepem papirju.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila

po nižanih cenah

pri

A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Hotela je zakričati, toda baron je skočil na svojo žrtev s spretnostjo mačke in je takoj zadušil njen krik. Z brutalno silo je vlekel svojo žrtev v sobo nazaj. Še enkrat se je razlegel srce, pretresujoč glas — smrtni vzdihljaj, potem je umolknila deklica za vedno.

Pol ure kasneje je zapustil baron sobo blaznice. Na svojih rokah je nosil težak sveženj, ki ga je s težavo vlekel po stopnicah. Ko je došel do hišnega vhoda, ni odprl vrat v Bukov drevored, ampak mala vratica v ozadju, ki so vodila v tiho, ozko privatno ulico.

Tu je baron postal in dolgo prisluškoval. Ko ni opazil ničesar sumljivega, je polagoma korakal po ozki ulici in se na to plazil ob ograji, dokler ni položil svojega bremena pred neko hišo. Še enkrat je prisluhnil v temno noč, potem je odšel nazaj in skoro so se hišna vrata zaprla za njim.

Danilo se je, ko je peljal mlad pekovski vajenec svoj vozček po privatni ulici, da odda pri odjemalcih pecivo. Še ves

zaspan se je opotekal dečko skozi jutranjo meglo ter vlekel pri tem psa za seboj.

Nenadoma je žival postala ter pričela lahno cviliti, oziraje se boječe na drugo stran.

»Kaj pa ima pes?« je dejal vajenec. »Pojdi, slišiš?«
Toda pes ni hotel z mesta.

Deček je postal na obnašanje psa pozoren. Videl je, da se pes ves čas obrača proti neki hiši. Sledil je njegovim pogledom ter opazil nek brezglasičen predmet, ki je njegovo radovednost podžgal v kar največji meri.

»Tu je menda nekdo izgubil volmeno odejo? Resnično — tiho — kuš — Hektor!«

Dečko je pustil voz ter stekel proti ograji, kjer je ležala odeja. Hitro se je sklonil, toda takoj je prestrašen odskočil, ko so njegove oči uzrle madeže, ki so pokrivali odejo. V prihodnjem trenutku je odmeval po ulici njegov glas:

»Na pomoč, na pomoč! Tu leži mrtvec!«

V trenutku je postalo v okolici živahno in od vseh strani so se začeli hiteči koraki.

»Pomoč!« je kričal pekovski vajenec, »mrtič!«

Cestni delavci, dekle in nekaj policijskih uradnikov je bilo takoj zbranih okoli kličočega.

»Kaj pa je, kaj se je zgodilo? Kje je truplo?« so kričali že oddaleč.

Dečko je pokazal na zavoj pred svojimi nogami. Neki policist je prvi razgrnil odejo.

Sledil je mnogoglasen, prestrašen krik. Pred otrplimi gledalci je ležalo okrvavljeno truplo mlade, lepe deklice. Njene ljubke poteze so še pričale o strašnem smrtnem boju, ki se je vršil pred hitrim koncem. Dolgi, črni lasje so se razlivali po gubah odeje. Truplo je bilo otrplo, ledeno mrzlo, za življenje že dolgo ugaslo.

Trenotek je vladala popolna tiho. Nato pa se je oglašil pekovski vajenec:

»To je storil Jak! Nihče drugi ni bil. Jak je tukaj usmrtil dekle!«

Odgovorili so strašni kriki prestrašenih dekel, ki so takoj drvele na vse strani, kakor da bi jim bil strašni Jak že za petami.

Policist je zopet pokrtil truplo, medtem ko so ostali uradniki hoteli na najbližjo policijsko postajo, da sporoče tam o dogodku.

Ni dolgo trajalo, da so zopet prišli uradniki, razgnali množico, ki se je medtem nabrala okoli trupla, ter ulico popolnoma zaprli. Ob oknih bližnjih hiš so stali prestrašeni prebivalci in z grozo čuli, da je strašni Jak sedaj obiskal že Westend in tudi tu zaklal nesrečno žrtev.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

UPELJANO KEMIČNO
»ODJETJE« z lepimi lokali
in stanovanjem ali pa se
sprejme družabnika s Din

100.000. Ponudbe pod
»Novo leto« na podružni-
co »Jugoslavije«, Maribor.
987

PIANINO, dobro ohranjen
in kuhinjska gredica iz
hrastovega lesa. Polzve se
Rožna ulica 15. 979

HIŠO S HLEVOM, z pri-
bližno 4 orali zemljišča,
obstoječega iz vinograda,

sadnega vrta in gozda. Ce-
na 200.000 Din. Natanč-
nejša pojasnila daje gostil-
na Travner, p. Griže pri
Zalcu. 978

MALO ŠPECERIJSKO
TRGOVINO, takoj ali po-
zneje, 1 uro oddaljeno od
Ljubljane, ob glavni cesti,
blizu kolodvora. Naslov v
upravi lista. 978

80 VAGONOV suhih in na-
pol suhih bukovih drv, ne-
kaj vagonov tudi mešanih.
Oddajo se v veliki in mali
množini. Dalje tudi tesan in
stavben les, 3 bencin-mo-
torje 3-8-15 PH. Cena
zmerna. 958

PLETILNI STROJ št. 8,
nekoliko rabljen. Cena po
dogovoru. Naslov v upravi
lista. 789

SLUŽBE:

VAJENEC za čevlarsko
obrt, ki se je že učil 1
leto, se sprejme. Naslov
v upravi lista. 976

MLAD TRGOVSKI SLUGA
za manufakturno trgovino
se išče. Ponudbe pod: »Tr-
govski sluga« na upravo
lista. 972

TRGOVSKI POMOCNIK, z
večletno prakso več v ma-
nufakturni in specerijski
stroki se sprejme. Plača po
dogovoru. Ponudbe na Ivan
Šumer, trgovina z mešanim
blagom v Šostanju. 970

RAZNO:

SOLIDNA TRGOVKA vza-
me manufakturno blago v

komisijo za prodajo. Dopl-
se pod »Solidna trgovka«
na upravo lista. 788

NAJLEPŠE IN NAJCE-
NEJŠE BOŽIČNO DARI-
LO za dame je damska to-
aletna miha, mahagoni, s
stekloti in prvovrstnim
ženskim ročnim delom.
Prodaja jo Mihael Boštjan-
čič, pri A. Baumgartner,

trgovina pohištva, Cella,
Gosposka ul. 30. 971

SOBO prazno ali meblova-
no išče čez dan odsotna go-
spodična. Ponudbe na: Cla-
ha & Jesih, Stari trg 1.
973

MAKOVO SEME za poti-
ce rudi po nizki ceni Sever
& Komp., Ljubljana, Wol-
fova ulica št. 12. 975

P. n. gospodinja, šivilje, kro-
jače, čevljarje, in sedlarje opo-
zarjamo, da se dobijo zopet
najboljši šivalni stroji

„Gritzner“
v vseh opremanih material pred-
vojni cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 2.
Pouk v vezenju brezplačen!

Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih
strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce,
sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!
Najnižje cene! Točna postrežba!

**Glasbena
novost!**

E. Adamič:

10 maskih in mešanih zborov
na narodna besedila iz Štrekljeve zbirke.

Lahki melodiozni napevi,
primerni za vsak zbor. —
Naročajte jih v

„Zvezni knjigarni“
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.
Cena 10 Din.

Lovski blagor.

Od 16. t. m. naprej je v moji restavraciji otvorena, na novo opremljena

lovska soba

ki je izvršena po načrtih in lastnih umetniških slikah našega
domačega umetnika in poznanega lovca g. P. Zmitka, na raz-
polago vsem lovcom, ki žele uživati v mestu gozdno-lovske
razpoloženje.

Peter Košak, restavracija, Krekov trg 11.

Divjačino,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje
koze, kljunače itd. kupuje vsako množino
in plača po najboljših cenah.

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine
ČAKOVAC, MEDJIMURJE.

Brzjavlj: VAJDA, Čakovac.
Telefon interurban št. 59.

L. Mikuš, Ljubljana
Mestni trg 15
izdelovatelj
dežnikov
Na drobno! Na debelo!
ZALOGA
sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidno.

Razno perilo
za dame, gospode in
deco priporoča trdka
A. & E. Skaberne, Ljubljana,
Mestni trg 10.

AUTO
Bencin. — Pneumatika
Olje. — Vsa popravila
: Mast. — In vožnje. :
Le prvovrstno blago in
delo po solid. cenah nudi
Jugo-Auto d. z o. z.
v Ljubljani.

Ksaver Meško:

.. Volk ..
.. spokojnik ..
in druge povesti
za mladino :
Bogato ilustrirano.
Cena 25 in 30 Din.

„Zvezna knjigarna“
Ljubljana, Marijin trg 8

**Stavbeno in portarno
mizarstvo**

Jožef Šenica, Ljubljana
Dunajska cesta,
za Bežigradom št. 6
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Vakovrstne obleke
kemično čisti in
barva v vseh ni-
ansah tovarna

J. Reich, Ljubljana.
Sprejemališče:
Šelenburgova ul. št. 4
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Ko-
čevje, Novo mesto.

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izveščani (tudi iz de-
zele) dobijo za stalno proti kavci razno konfek-
cijsko delo na dom. Vprašati v Ljubljani, Emonska
cesta št. 8/1. v pisarni.

Prodaja polnojarmenika,
rabljenega, a v jako dobrem stanju. — Proda se
radi nabave specijalnega polnojarmenika, 700
mm z 2 blokvozovoma franko vagon

Alojz Plansteiner, Sv. Jurij ob juž. železnici.

Slamo za krmo
v otepih in v balah na vagoni nudi
trdka

Mavro Löbl i sin, Čakovac.

Za Božične praznike
priporočamo najfinije specialitete ruma:

Cognac - Rum, Citron - Rum, Orange - Rum.

Kupujemo
rabljene prazne steklenice za konjak vsake velikosti po najvišjih cenah!

„A. L. R. O.“, veletrg. žganja družba z o. z., LJUBLJANA, Kolizej.

Na prodaj!

Graščinsko posetje v najlepšem kraju Slo-
venije v bližini mesta, oddaljeno 5 minut od
postaje z 22 orali zemlje, lepa, kompletno
urejena hiša, novo gospodarsko poslopje z vsemi
potrebščinami. — Cena Din 1.100.000.—.

Posredovalci izključeni.
Dopisi naj se naslovijo s šifro „Resen kupec“
in pošljejo upravi lista.

Prijateljem petja za Božič ali Novo leto ustrezete najbolj
ako jim poklonite

„Pevski koledar“ ali zbirko pesmi **„Male pesmarice“**
ali E. Adamičevih:
„16 jugoslovanskih narodnih pesmi“
in Prelovca skladbi:
„Jaz bi rad rdečih rož“ in „Dve pesmi“.

Vse se dobe v
„Zvezni knjigarni“, Ljubljana, Marijin trg 8.

Oglašujte v JUGOSLAVIJI!

Zahtevajte
„MEDICINAL KONJAK“
z znamko **„Alko-modri križec“**
in najfinejše krem-likerja
„ALRO“ Ljubljana - Kolizej.

Največja izbira
Različnih pletenin,
majic, nogavic
in rokavic

pri trdku
A. & E. SKABERNE,
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

„Zločin v Orcivalu“
roman E. GABORIAU
je izšel v knjigi. — Cena br. Din 18.—.

Zvezna knjigarna, Ljubljana
Marijin trg 8.